

Vägledande utbildningsplan för sammanhållen grundutbildning till kontakttolk inom folkbildningen

Kontakttolk

Antagen av Myndigheten för yrkeshögskolan 2014-06-05 (MYH 2014/310), reviderat 2022-06-07 (MYH 2022/3146) i samråd med berörda folkhögskolor och studieförbund.

Allmänt om utbildningen

Kontakttolk är en yrkesutbildning som anordnas av studieförbund och folkhögskolor. Den följer aktuella förordningar, definitioner, bidragskriterier för utbildning inom folkbildningen samt de villkor som ställs av Myndigheten för yrkeshögskolan.

Utbildningens nivå och omfattning

Utbildningen är på eftergymnasial nivå (EGY). Den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk bedrivs i form av minst halvtidsstudier under ett år på folkhögskola eller studieförbund. Utbildningen kan även bedrivas i form av studier på kvartstid upp till två år på folkhögskola.

Utbildning som bedrivs med minst halvtidsstudier på folkhögskola berättigar till studiestöd enligt CSN.

Förkunskapskrav och urval för tillträde till utbildningen

För tillträde till utbildningen krävs examen från 3-årig gymnasieutbildning inklusive godkända betyg i Svenska 2 / Svenska B, eller motsvarande kompetens. Anordnaren kan bedöma att en sökande har motsvarande kompetens genom prover i de fall denne saknar formella betyg. Det krävs även mycket goda kunskaper i svenska och tolkspråket. Vid antagning prövas kunskaperna genom prov och intervjuer enligt gemensamma riktlinjer. I övrigt följer antagning till utbildningen folkbildningens riktlinjer.

Utbildningens mål

Utbildningen syftar till att ge den studerande förutsättningar för att självständigt kunna arbeta som kontakttolk på ett effektivt och rättssäkert sätt mellan den som inte behärskar svenska språket och representanter för myndigheter, serviceorgan och organisationer.

Yrkesroller

Tolk, inriktning kontakttolk.

Efter avslutad utbildning ska den studerande ha kunskaper om

- Tolketik och rollen som tolk för att kunna hantera olika tolkningssituationer på ett tolketiskt korrekt sätt.
- Samhällets sociala funktioner, sjukvård, rättsväsende och asyl- och migrationsärenden samt goda realia- och terminologikunskaper inom varje ämnesområde.
- Det svenska samhällets grundläggande värderingar för att kunna genomföra en professionell tolkning.

Efter avslutad utbildning ska den studerande ha färdigheter i att

- Kunna använda och förstå förekommande facktermer och speciella fraser inom förekommande samhällsområden på käll- och målspråk.
- Söka kunskap i realia och terminologi med hjälp av litteratur, internet, myndighets- och organisationskontakter.
- Kunna tillämpa olika tolkningstekniker och metoder, samt anpassa dessa till vanligen förekommande tolkningssituationer.
- Kunna hantera problem som uppstår under en tolkning.

Efter avslutad utbildning ska den studerande ha kompetenser för att

- På ett självständigt, effektivt och rättssäkert sätt tolka i käll- och målspråk, i för en tolk vanligen förekommande sammanhang.
- Utifrån god tolksed självständigt och uthålligt utföra tolkuppdrag under varierande förhållanden, med förmåga till samarbete samt hantera etiska dilemman.

Måluppfyllelse

Uppföljning av kvalitet och mål sker genom vägledande samtal samt teoretiska och färdighetsinriktade prov.

Utbildningsbevis

Utbildningsbevis utfärdas efter godkända resultat på samtliga delkurser. Kursbevis ges efter godkänt resultat på en delkurs. Kursbevis och utbildningsbevis utfärdas endast av utbildningsanordnare för de sammanhållna grundutbildningar som står under tillsyn av Myndigheten för yrkeshögskola.

Undervisningsspråk

Svenska och tolkspråk.

Utbildningens innehåll

Utbildningen kan uttryckas i form av delkvalifikationer som interkulturell kompetens, samhällskompetens, tolkningskompetens, språkkompetens och generella kompetenser för den yrkesspecifika rollen som kontakttolk.

Utbildningen är organiserad i huvudområden som tolkning, språk och realia. Dessa huvudområden integreras i utbildningens kursmoment, där varje delkurs har en egen vägledande studieplan.

Tolkning består av tolkningsteori, tolkningsprocess, tolkningstekniker och tolketik.

Realia består av ämneskunskaper inom yrkesområden som sjuk- och hälsovård, socialväsendet, arbetsmarknad, migration och rättsväsendet.

Språk består av kunskaper om termer, fraser och uttryck inom yrkesområden som sjuk- och hälsovård, socialväsendet, arbetsmarknad, migration och rättsväsendet.

Utbildningen ger teoretisk grund och praktisk färdighet, vilket innebär såväl klassrumsundervisning, distansundervisning, självstudier och praktiska övningar samt vilar på folkbildningens pedagogiska förhållningssätt.

Utbildningen består av följande delkurser:

- Introduktionskurs
- Samhällstolkning
- Sjukvårdstolkning
- Migrationstolkning
- Juridik för tolkar
- Tolketik och tolkningsteknik

Introduktionskurs

Delkursens mål är att introducera tolkyrket för deltagarna. Den ska ge deltagaren en uppfattning om vad yrkesmässig tolkning innebär och de krav som ställs på en professionell tolk. Den ska också ge deltagaren grunderna när det gäller tolketik och tolkningsteknik.

Delkursens huvudsakliga innehåll

- Samhällets tolkservice och dess organisation
- Den yrkesverksamma tolken
- Kontakttolkens arbetsområden och arbetsvillkor
- Introduktion till språk och kommunikation
- Introduktion till tolketik och tolkningstekniker och metoder
- Den egna kunskapsutvecklingen, studieteknik
- Speciella tolkningssituationer
- Metodik i distansutbildning
- Vidareutbildning och auktorisation av tolkar, Kammarkollegiets ansvarsområde

Samhällstolkning

Delkursens mål är att ge deltagarens grundläggande realia och terminologikunskaper inom samhällstolkning. Deltagaren ska kunna använda och förstå vanligast förekommande facktermer och speciella fraser samt ha kunskaper om och förståelse för tolkning inom berörda ämnesområden.

Delkursens huvudsakliga innehåll

- Det svenska samhället styrelsesättet på lokal, regional, nationell och EU-nivå
- Det demokratiska systemet i Sverige och hur man kan delta i och påverka det
- Individ och familjen i samhället
- Försäkringar och funktionsnedsättning
- Socialtjänsten
- Utbildning
- Arbetsmarknad och anställning
- Skatter
- Pensioner och pensionärer, äldreomsorgen

Sjukvårdstolkning

Delkursens mål är att ge deltagaren grundläggande realia och terminologikunskaper inom området. Deltagaren ska kunna använda och förstå förekommande facktermer och speciella fraser samt ha kunskaper om och förståelse för tolkning inom ämnesområdet.

Delkursens huvudsakliga innehåll:

- Hälso- och sjukvårdens organisation och ansvarsområden
- Hälsokontroller samt vanliga undersökningsmetoder
- Människans livscykel
- Grundläggande anatomi och sjukdomslära
- Vanliga behandlingsmetoder och läkemedel
- Habilitering och rehabilitering
- Tolkning för barn inom sjukvård
- Psykiatri

Migrationstolkning

Delkursens mål är att ge grundläggande kunskaper och färdigheter avseende migration- och asylprocessen. Deltagaren ska kunna använda och förstå facktermer och speciella fraser. Delkursen ska även ge deltagaren interkulturell kompetens som kunskaper om jämställdhet, etnicitet, religion och HBTQ-frågor och utifrån detta veta vad det innebär i en professionell tolkningssituation.

Delkursens huvudsakliga innehåll:

- Migrationsprocessen
- Asylprocessen
- Tillstånds- och medborgarskapsärenden
- Mottagande och integration
- Tolkning för barn i asylprocessen
- HBTQ-frågor i samband med asyl och migration

Juridik för tolkar

Delkursens mål är att ge grundläggande kunskaper i juridik och ge inblick i rättsordningens olika medel för att reglera förhållandet mellan individer, grupper, företag och organisationer. Kursen ger en översikt över några av de centrala rättsområdena som är vanligast förekommande för tolkning. Deltagaren ska kunna använda och förstå förekommande facktermer och speciella fraser samt ha kunskaper och färdigheter för tolkning inom ämnesområdet.

Delkursens huvudsakliga innehåll

- Det svenska rättssystemets uppbyggnad
- Rättsväsendet
- Processrättens grunder
- Civilprocess, straffprocess, förvaltningsprocess
- Brott, brottsbalken och påföljder
- Individen och lagen
- Avtal, köp och konsumentskydd
- Företagsformer
- Tolkning för barn inom rättsväsendet

Tolketik och tolkningsteknik

Delkursens mål är att ge fördjupade kunskaper och färdigheter avseende yrkesrollen som tolk. Deltagaren ska kunna tillämpa tolketik och tolkningstekniker samt ha kunskap i olika

tolkningsmetoder. Deltagaren ska ha kunskaper om vilka problem som kan uppstå under tolkning och hur dessa hanteras. Deltagaren ska känna till aktuell tolkningsteori.

Delkursens huvudsakliga innehåll

- Tillämpa god tolksed
- Lagstiftning som reglerar tolkens arbete
- Fördjupade kunskaper om tolkningstekniker
- Kunskaper om konsekutiv tolkning och andra tolkningsmetoder
- Tolkningsteori
- Situationsanpassad tolkning

Övrigt

Deltagare som inte har fullständig sammanhållen grundutbildning, äldre utbildning eller reell kompetens kan få sina kunskaper validerade. Validering och eventuell komplettering för att erhålla utbildningsbevis görs i mån av resurser.

Deltagare som har erhållit utbildningsbevis med godkänt resultat kan enligt regeringsbeslut 2010-12-16 registrera sig hos Kammarkollegiet.

Grundutbildning till kontakttolk anordnas folkhögskolor och studieförbund och följer aktuell förordning för statsbidrag till folkbildning (SFS 1991:997) samt definitioner och bidragskriterier enligt Folkbildningsrådet. De folkhögskolor och studieförbund som erhåller statligt stöd enligt förordning om statsbidrag för viss utbildning som rör tolkning- och teckenspråk (SFS 2012:120), står under tillsyn av Myndigheten för yrkeshögskolan.